

CONAN DOYLE:

Dolina strahu in groze

Za trenotek bi bil lahko prise-gel, da sem videl na ženinih ust-nah rahel smev smehljaja.

"Tega ne vem," je odgovori-la, "in tudi meni se zdi to silno čudno."

"Hvala. Zdaj vas ne bomo več zadrževali in prav žal nam je, da vas nadlegujemo," je rekel inšpektor MacDonald.

Ženska je vstala, se prikloni-la ter odšla iz sobe.

"To je krasna ženska, zelo krasna ženska," je rekel MacDo-nald zamišljeno, ko so se zaprla vrata za njo. "Ta mož Barker prav gotovo ni bil dolgo tu spo-daj. On je one vrste mož, ki ženskam ugajajo. Priznal je, da je bil umorjen ljubosumen, in on bo menda najbolje vedel, kaj je bilo vzrok njegovi ljubo-sumnosti. In pa ta poročni pr-stan! Mimo tega dejstva ne morete! Mož, ki sname poročni prstan s prsta mrtvega moža. — Kaj pravite k temu, Mr. Hol-mes?"

Moj prijatelj je sedel na sto-lu, glavo naslonjeno v dlani, in bilo je očitno, da je globoko zamišljen. Zdaj pa je vstal ter pozvonil. "Ames," je dejal, ko je vstopil služabnik, "kje je zdaj Mr. Cecil Barker?"

"Bom pogledal, gospod."

Kmalu je prišel nazaj ter po-vedal, da je Barker na vrtu.

"Ali se spominjate, Ames, v čem je bil obut snoči Mr. Bar-ker, ko ste se mu pridružili v de-lovni sobi gospodarja?"

"Da, gospod Holmes. Mr. Barker je bil obut v domačih co-patah. Prinesel sem mu škor-nje, ko je odšel po policijo."

"Kje pa so ti copati zdaj?"

"Še vedno so na hodniku pod stolom."

"Prav, Ames. Važno je, da doženemo, kateri sledovi so Mr. Barkerja, in kateri so zunanji."

"Da, gospod. Priznavam, da sem opazil, da so bili njegovi copati okrvavljeni, toda prav ta-ko so bili tudi moji lastni čevlji."

"To je naravno, ako vzamemo v poštev stanje v sobi. Prav, Ames, pozvonili vam bomo, če vas bomo še potrebovali."

Nekaj minut za tem, smo se spet nahajali v delovni sobi. Holmes je prinesel s hodnika Barkerjeve copate. Kakor je že Ames opazil, so bili podplati obeh copat krvavi.

"Čudno," je zamrmral Hol-mes, ko je, stoje pri oknu, pre-iskoval copate. "Zares čudno!" Nato je položil copato na kr-vavi odtis na okenski polici. Co-pata je natančno soglašala s od-tisom ter se popolnoma prilagla vanj. Molče se je nasmešnil svo-jim kolegom.

Inšpektor se je tresel od raz-burjenja.

"Ha," je vzkliknil, "nobenega dvoma ni več! Barker je sam pustil oni sled na oknu! Sled je mnogo širši kakor pa sled usnje-ga čevlja. Spominjam se, da ste rekli, da je bilo široko stopalo, in sedaj imamo tukaj rešitev va-ših besed. Toda, kakšna je ta igra, Mr. Holmes, kakšna je ta igra?"

"Da, kakšna je ta igra?" je ponovil moj prijatelj zamišlje-no.

ČETRTO POGLAVJE

Dani se!

Trije detektivi so imeli raz-pravljati še o marsikateri po-drobnosti, zato sem se sam vrnil v prenočišče, ki se je nahajalo v vaški krčmi. Toda preden sem odšel, sem napravil kratek iz-prehod po starem vrtu, ki je ob-kožal hišo. Rekel sem, da je bila na vrtu vrsta dreves, ki se je stekala v živo mejo, na ka-tere drugi strani je bila kame-

nita klop, katere se ni moglo vi-deti iz hiše. Ko sem se bližal onemu prostoru, sem zaslišal glasove, in sicer globok moški glas, kateremu je odgovarjal srebrni ženski smeh.

Trenotek pozneje sem bil pri koncu žive meje in na klopi sem ugledal Mrs. Douglasovo ter Mr. Barkerja, preden sta onadva ve-dela o moji navzočnosti. Nje-nemu pojavu sem se naravnost začudil. Prej, v obednici, je bi-la diskretna in resna. Zdaj pa je vsa navidezna žalost izginila od nje. Njene oči so žarele v življenjskem veselju in njen ob-raz se je še vedno smejal pri-pombi, ki jo je izgovoril njen prijatelj. On je sedel na klopi naslonjen naprej, z rokami opi-rajocimi se na kolena, na nje-govem lepem, moškem obrazu je še lebdel smehljaj. V trenotku — toda bilo je baš za trenotek prepozno — sta si nadela spei-svoji resno-žalostni maski, ko sta me videla prihajati. Med njima so bile izmenjane tri ali štiri besede, nato pa je Mr. Bar-ker vstal ter stopil proti meni.

"Oprostite mi, gospod, toda saj govorim z Mr. Watsonom?" Jaz sem se hladno priklonil ter jima s tem jasno pokazal vtis, ki sta ga naredila name. "Misliha sva, da ste najbrže vi, ker je vaše prijateljstvo z Mr. Holmesom splošno znano. Ali ne bi hoteli stopiti bliže ter izpregovoriti z Mrs. Douglasovo nekaj besed?"

Molče sem mu sledil. Pred sabo sem namreč še vedno videl onega strašno nakazanega mrt-vega, ležečega tam v sobi hiše na tleh. In tukaj, komaj nekaj ur po tragediji, se med grmov-jem v njegovem lastnem vrtu šalita njegova žena in njegov najboljši prijatelj. Žensko sem pozdravil s hladno rezervirano-stjo.

"Bojim se, da me boste sma-trali za mrzlo in trdosrčno," je rekla. "Skomignil sem z rameni: 'To ni moja stvar.'"

"Toda nekega dne me boste morda razumeli. Samo če bi ve-deli —"

"Nobene potrebe ni, da bi mor-al Mr. Watson vedeti," je na-glo rekel Barker. "Kakor je sam rekel, to ni njegova stvar."

"Da, natančno tako," sem re-ke, "zato mi boste, prosim, opro-stili, če nadaljujem svojo pot."

"Trenotek, prosim, Mr. Wat-son," je zaklicala ženska prose-če. "Zelega bi vam staviti vpraš-anje, na katero ne more nihče na svetu odgovoriti z večjo av-toriteto kakor vi. Vi poznate Mr. Holmesa in vam so bolj zna-ne njegove zveze s policijo kakor kateremkoli drugemu. Recimo, da bi se mu kaka stvar tajno za-upala, ali mora o tem na vsak način obvestiti detektive?"

"Da, to je," je rekel Barker živahno. "Ali deluje on samo-stojno, ali z detektivi?"

"Jaz res ne vem, če sem upra-vičen, razpravljati o tej točki."

"Toda prosim vas, rotim vas, da storite to, dr. Watson! Zago-tavljam vam, da nam boste po-magali, da boste meni pomagali, če mi pojasnite to točko."

V njenih besedah je bilo toli-ko toplote in iskrenosti, da sem pozabil vse drugo in čutil, da ji moram izpolniti njeno prošnjo.

"Mr. Holmes je samostojen in neodvisen preiskovalec," sem de-jal. "On je svoj lasten gospod in dela po svoji lastni volji. To-da istočasno se razume, da bo lojalen uradnikom, s katerimi zdaj deluje, in da ne bi hotel pred njimi skriti ničesar, kar bi uteg-nilo pripomoci, da se spravi krivca v roke pravice. Več kot

to, pa vam ne morem povedati, in če hočete nadaljnih tozade-vnih informacij, tedaj se mora-telo obrniti na njega samega."

Po teh besedah sem se odkril ter odšel svojo pot, pustec je še vedno sedeča na oni skriti klopi za živo mejo.

"Ne želim izvedeti prav nobe-ne njihovih zaupnosti," je rekel Holmes, ko se mu pozneje pove-dal o incidentu. Holmes je pre-bil vse popoldne v oni hiši v družbi svojih kolegov ter se je vrnil šele ob petih, lačen kot volk. "Nikakih zaupnosti, Wat-son, kajti te so samo v napotje, kadar pride do aretacije."

"Ali mislite, da bo prišlo do tega?"

Holmes je bil zelo veselo raz-položen. "Moj dragi Watson, ka-dar bom tako daleč, tedaj vas bom seznanil z vso situacijo. Ne rečem, da smo že tako daleč, o, še izdaleka ne, toda kadar dože-nemo, kje je druga telovadna ročka —"

"Telovadna ročka?"

"Ah, dragi Watson, kaj res niste prišli še na to, da je ves lučaj odvisen od te manjkajoče telovadne ročke? Nu, nu, nikar ne bodite zastran tega maloduš-ni, kajti med nama rečeno, zdi se mi, da nista niti inšpektor Mac, hiti domači uradnik zaslu-tila še velikanske važnosti tega incidenta. Telovadna ročka, Wat-son! Samo predstavljajte si atleta z eno samo telovadno ročko!"

Po večerji je Holmes sel na stol na verandi, si nažgal pipo in dejal:

"Laž, Watson, obstruktivna, velika laž nas je sprejela na pra-gu! Tu je naša začetna točka ali start. Cela zgodba, ki jo je povedal Barker, je lažnjiva in iz trte izvita. Barkerjevo zgodbo pa potrjuje tudi Mrs. Douglaso-va, iz česar sledi, da tudi ona la-že. Oba lažeta in oba sta v za-roti. Zdaj imamo torej pred se-boj čist problem. Čemu lažeta in kakšna je resnica, katero bi nam rada utajila? Torej poizkusiva, Watson, če se nama posreči pri-ti za to laž in rekonstruirati resnico."

"Kako da vem, da lažeta? Za-to, ker je njiju pripovedovanje nezmislno in ne more biti res-nično. Pomislite! Glasom zgo-bde, ki sta nama jo povedala, je imel morilec samo minuto časa, po izvršenemu umoru, da je snel s prsta umorjenca njegov poro-čni prstan, ki je bil na prstu za drugim prstanom, nato je spet nateknil drugi prstan nazaj na prst — česar ne bi bil nikoli sto-rit in s tem tratil časa — in po-

leg tega je imel še čas, da je položil ono karto poleg trupla. Povem vam, da je vse to abso-lutno nemogoče."

"Vi boste morda rekli, Wat-son, da je bil Douglasu vzet nje-gov poročni prstan morda že prej, nego je bil umorjen. Dej-stvo, da je sveča samo malo časa gorela, dokazuje, da med umor-jenim možem in njegovim mo-riplecem ni bilo dolgega razgovora. Ali je bil Douglas, o čigar ne-ustrašenosti in hrabrosti sva do-volj slišala, one vrste mož, ki bi bil dal kar tako meni nič, tebi nič, svoj poročni prstan od sebe, in ali bi ga bil sploh dal? Ne, Watson, morilec je bil nekaj ča-sa skupaj z umorjenim, in sicer ob svitu petrolejke. O tem ni-mam niti najmanjšega dvoma."

"Strel s šibrami je vsekakor povzročil njegovo smrt, in ta strel je bil izprožen prej, kakor pa je bilo nam rečeno, da je bil. O tem ne more biti dvoma. Pred seboj imamo torej zaroto dveh ljudi, ki sta slišala strel — to sta Barker in Mrs. Douglasova. Če vam poleg vsega tega še za-trdim, da je bil oni krvavi odtis na okenski polici namenoma na-rejen po Barkerju, da bi spjeljal policijo na napačno sled, mi mo-rate priznati, da govori vse pro-ti njemu."

"Nu, zdaj se moramo vpraša-ti, ob kateri uri je bil pravza-priv izvršen umor. Do pol-enajstih zvečer je služinčad še hodila sem in tja po hiši; torej se umor prav gotovo ni mogel izvršiti pred tem časom. Ob tri četrt na enajst so odšli vsi v svo-je sobe, z izjemo Amesa, ki je imel opravka v čumnati. Med tem, ko ste nas danes popoldne zapustili, sem naredil nekaj eks-perimentov ter dognal, da se ni slišalo nobenega ropota, ki ga je delal MacDonald, v čumnato, ko so bila vsa vrata zaprta."

"Drugače pa je glede sobe, v kateri spi kuharica. Ta soba ni tako daleč na hodniku, in vanjo se nekoliko sliši močan glas. Strel iz puške bi se moral slišati v sobo kuharice, Mrs. Allenove, toda ona nam je povedala, da je nekoliko gluha. Ali kljub temu je izjavila, da je slišala nekaj, kar se ji je zdelo, da je zalopu-tenje vrat, in sicer nekako pol ure pred tem, ko je bil izdan splošen alarm o umoru. V koli-kor se mene tiče, sem popolno-ma prepričan, da je bil ta ropot strel iz puške in da je bil to tre-notek, v katerem se je izvršil umor."

"Ako je torej temu tako, mo-rava zdaj dognati, kaj sta dela-la Barker in Mrs. Douglasova,

predvidevano, da onadva nista aktualna morileca, od tri četrt na enajst, ko ju je strel privabil dol, pa do četrt čez enajst, ko sta pozvonila ter priklicala služin-čad. Kaj sta delala med tem časom in zakaj nista takoj poklica-la služinčadi? To je vprašanje, katero je treba zdaj rešiti, in ko bo to vprašanje enkrat rešeno, bomo mnogo bliže rešitvi našega problema."

"Tudi jaz sam sem prepričan," sem rekel, "da je nekaj spora-zum med tema dvema človeko-ma. Ona mora biti brezsrčna kreatura, ko se more tako pris-erčno smejaati neslanim šalam nekaj ur po umoru svojega mo-ža."

"Tako je! Ona je pokazala, da ji manjka vsaka ženskost."

"Vi torej mislite, da sta Bar-ker in Mrs. Douglasova kriva te-ga umora?"

"Vi preveč naravnost vprašu-jete, Watson," je odvrnil Holmes. "Vaše vprašanje je ka-kor izstreljena krogla. Ako bi me vprašali, če Barker in Mrs. Douglasova vesta resnico o tem umoru in hočeta to resnico zata-jiti, potem bi vam lahko mirne duše odgovoril. Toda odgovor na vprašanje, ki ste mi je zdaj sta-vili, mi ni popolnoma jasen. Daj-vaj za trenotek razmotrivati o težkočah, ki stoje na potu."

"Reciva, da je ta dva človeka družila vez grešne ljubezni ter

Michael Casserman
PLUMBING & HEATING
18700 Shawnee Ave.
KEnmore 3877

Aug. Kollander Co.

(poprej Mihalich Co.)

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu
PRODAJA parobrodne listke za vse prekmorske parnike;

POŠILJA denar v staro domo-vino točno in po dnevnih cenah;

IZDELUJE vsakovrstne notar-ske listine, kakor: izjave, kupne pogodbe, pooblastila in testamente.

CENE ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA. POSLUŽITE SE TEGA SLOVENSKEGA PODJETJA

Dr. A. L. Garbas

SLOVENSKI

ZOBOZDRAVNIK

6411 St. Clair Ave.

v Slov. Nar. Domu

soba št. 10

Tel. Henderson 0919

Model A (tudi model B) Maytag, najboljši pralni stroj, z velikim, četverovo-glatim čehrom iz aluminija in slavnim Maytag roller iz-žemalcem vode. ZNIZAN

\$26⁰⁰

MANDEL
HARDWARE

15704
Waterloo Rd.

KEnmore 1282

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih!

Dr. Herman Bundenson v Chicagu, ki je komisar zdravstvenega urada, si je vzel za nalogo, da pouči srečne atoke o znanju, katerega bi moral vsak oče znati: kako se pravilno otročička okopje. Na sliki vidite en tak pouk in kakor je videti na obrazu dojenčka, se nič kaj dobro ne počuti v okornih očetovih rokah.

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

By STANLEY

GRANDPAW DEEBLES IS NOT ONE OF THOSE MEN WHO IS GOING TO JUST SETTLE DOWN AND RUST OUT

© 1933 Leo W. Stanley Central Press

1-12-33